

Megjelenik a lap minden Vasárnap és Csütörtökön. Előfizetni minden es. k. postahivataltól, a lapok kiadó hivatalához (szim. zendölvelekben. A ra évnegyedre 3. télvére 6, évre 12 pengő forint.

A lap szellemi ügyeit illető közlemények a szerkesztőséghez utasítandók.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS

A Szentgyörgyutczában, a Kendeffi háznál, 487. szám alatt.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

(HARMADIK ÉVI FOLYAM.)

Hirdetések minden négy hasábror egy sor után 4 pkr. közzétételnek; folytonos hirdetések 10 pkr. elengedtetik. Mindenik hirdetésre 15 pkr. bélyegdíj előre befizetendő.

A lap anyagi ügyeit érdeklők: u. m. előfizetés, hirdetések, reklamatiók sat. a kiadó-hivatalhoz utasítandók.

KIADÓ-HIVATAL:

A Központozásban, STEIN könyvkereskedésében.

A VILÁGKERESKEDELEM JELENE

III.

A keleti bonyodalmak mélyebb vizsgálata folytán könnyű azon következményt vonni, hogy minden népjogi kérdés mellett egy-egy kereskedelmi érdek lappang. Csak az bámulandó, hogy némely, különösen francia, publicista nem talált jobb eszközt a kereskedési összefüggések elhárítására, mint a diplomatikai békecongressusok egyetemes szokásba-jövetelét, mik a korábbi századok hadijaja helyét volnának elfoglalandók; mintha éppen csak a háboru fenyegetné állapotainkat...

Ezen congressusok érvényesülésének, a francziák értelme szerint, nincs más jelentősége, mint a fennálló európai súlygyennek oly alakban való kifejtése, mi által Angol és Oroszhonok tulajomósága Franciaország javára kiegyenlítettessék.

Bizony pedig a népek congressusaitól csak akkor várhatunk socialis javításokat, mikor a társadalmi élet szilárdabb, erkölcsösebb alapot nyert; addig azok csak a népek egymással ellenkező érdekeit képviselik, és csak szentesítik a népek beléléteben divó, zilált viszonyokat, de nem szüntet meg. Dr. Falk elmés hasonlatát ide alkalmazva: még soká hasonlítandnak a népek viszonyai egy sor vulkánokhoz, melyeknek hol egyikén, hol másíkan tör ki a belforrongás.

A népek egymásközt való kereskedelmi viszállyak, a társadalmi életre áldást hozólag csak akkor kiegyenlíthetők, miután a belforrngalom és üzlet rendezetett; ezt pedig határozottan követeli a világkereskedelem mai jelleme, melynek útjait fennebb előadtuk.

Miért helyeztet Angolhon most oly nagy súlyt ázsiai kereskedelmére, és miért függ ettől világhatalmi állása? Nem lehet kétes a felelet arra nézve, ki Angolhon-

nak a többi népekkel való kereskedési összeköttetését ismeri. A miatt veszt Európa népeinek egymással kereskedések naponként többet-többet élénksége s jelentőségéből, mivel mindinkább sikerül piaczaikat saját belföldi gyártmányaikkal ellátni. A védvámok mindenütt jelentékenyen emelték a gyárok erejét; és azon nemzetek is, melyek mostanig az Angolhonnali szabadeskedésnek kedveztek, csak a létező szerződéses kitélése várnak, hogy a szenvedett károkért kárpótlást eszközöljenek. A politikai viszonyok még itt és ott fentartják ugyan a szigetország tulajomóságát, általán azonban oly önállóságra jutott Európa népeinek ipara, hogy Angolhon kénytelen gyártmányai legnagyobb részére nézve Európán kívüli piacokon szerezeni kelendőseget

A mi pedig Amerikát illeti: itt is Angolhonra nézve nem oly kedvezők a viszonyok, mint régebben. Alig szükség említenünk, hogy a vászonkivitel oda már csak nagyon jelentéktelen; és közönségesen ismeretes, miként e kereskedelmi cikik, a pamut-ipar kifejlődése miatt, felette megcsökkent, s jelenleg a nemzetközi kereskedésnek általán a pamut főcikkje.

Az angolok ugyan most is elárasztják, és elárasztják termelményeikkel Amerika piaczaikat: de az éjszakamerikaiak védvámok, a gépek tökélyesbítése, végre a nyers kelme belföldön termelése által oda vitték a dolgot, hogy az angolok gyártmányait mindinkább nélkülözhetik; sőt Keletindia s Délamerikában is aggasztó kezd lenni Angolhonnali concurrentiájuk.

Egyéb termékeinek Amerikába kivitele pedig, az említett szövevel összehasonlítva, sohase volt jelentékeny. Következélag Angolhon, áruí mindazon piacokon való kelendőségének csökkenése, melyeket korábban kiválólag bírt, ösztönzi Ázsiába kelendősegi utakat keresni; és alig helyezkedtek el itt biztosan, azonnal felléptek az éjszakamerikaiak pamutáruikkal; az éjszaki vidékeket pedig oroszok foglalták le. Kezdenek is már Angolhonban kiábrán-

dolni azon nagy reményekből, miket az ázsiaiak fogyasztási vagy vásárlási erejébe helyeztek, és aggódva látják, hogy e földrészen is a brit kereskedelem jövője igen kétes.

Igy gyengítettik minden oldalról Angolhon tengeri felsőbbsege, s bajos állítan, hogy ipara még soká tarthatja fenn magát jelen állásán. De mi lesz következménye, ha külföldi kereskedelem alásüllyed? Felelet: belforrngások, farrngások keletkeznek és a már is népes proletarius osztál megszaporodik.

Innen a zavarok minden más a britekkel üzleti viszonyban álló népekre kiterjednek; ezen népek száma pedig valóban nem csekély.

Angolhon különösen ki van téve ily katasztrópháknak, s ezektől leginkább félhet, mivel fejlődésénél fogva kiválólag külföldi kereskedelemre utasított. Ezért náluk már most életkérdés a belföldi üzlet, és munka organizatiója.

Európa többi nemzetei is, áruik kelendőségének apadása miatt, idegen piacokra, idegen országban fekvő tartományra utasítvák, ha szintén nem oly mértékben is, mint az angolok. Éjszakamerikának concurrentiája s védvámai következtében, épp úgy fog Európa len és pamut-átzállítása Amerikába, mint gyapju és selyem-szöveti kereskedése; ez okból az ott való veszteséget nem csak a britek, hanem Európa más népei is most Ázsiában keresnek kárpótlást. De az angolok, éjszakamerikaiak és oroszok itt már folyamatban lévő concurrentiájuk, s az ázsiaiak aránylag csekély vásárlási erejök miatt csakis a suez-i út tengeriúttól várható Francia- mind a népgazdag Németországra nézve a lényeges javulás.

Ha azonban Angol és Oroszhon tulajomósága, más népek javára, az új világot által alaszállana is: mégis eszélytelenség volna, e külső egyensúly mellett, a népek beliparának anarchiájáról elfelejtkezni.

Ez anarchiát elhárítani, s a gazdaság monopolizálásával szemben mindenek jólé-

tét előmozdítani, véleményünk szerint, az osztrákbírodalom is a mai világkereskedelem által felhiva van. Mert midőn a népek egymásközt való általános concurrentiája folytán, különösen államunk ipara naponként inkább a belföldi piacok ellátására szorítottatik: halaszthatatlan teendő a termelés, és fogyasztás közötti viszonyt rendezni, és a vásárlási erőt minden oldalról emelni.

Tárgyam befejezéséül legyen szabad magyar földművelőinknek a földön állani. Az ipar említett anarchiája magyar földművelőn még nem jelentkezik; mi eddigelő inkább földművelő s állattenyésztő nép vagyunk; gyáraink könnyen megszámlálhatók, s ezeknek termelményei is alig állják ki belföldünkön a külfölddel concurrentiát. Nem czélom kedvezőtlen állásunk okait itt felfejteni; de azt nem hallgathatom el, hogy nyers anyagaink, pl. len, kender, gyapju, bőr stb. kivitele, s feldolgoztatn visszahozatala minérekünkben káros; mert birhatnánk annyi gyárral, a mennyi belföldi piaczaikat ellátni képes lenne, s ekkor különben is kevés pénzünk egyik nagy része nem vándorolna ki.

Mi erdélyiek, mint földművelő s állattenyésztő nép, se számíthatunk eddigelő farradságunk méltó jutalmára, nem birva a közlekedés gyors eszközét, a vasutat. Magyarország e tekintelben szerencsésebb, ott már a fővonalok szinte egészen készek, és természetnyeit jutányosan szállíthatja a messzebb piacokra; holazok jó kelendőségnek örvendenek; szóval, közvetlenebb összeköttetésben állanak a világkereskedelemmel.

Vasutat, legalább egy fővonalat, ohajtunk bércezes hazánknak, mely regényes tájai között áthúzódva, szoros kapcsolatba hoznatestvér-hazánkkal, és szomszédainkkal. Ekkor a földművelés és ipar felvirágoznának, és várakozásunknak megfelelőleg az inség és nyomor proteusi alakban fölmerülő jelenetei elenyésznének. Megnyugvással is hiszszük, hogy országunk nagyai, tekintélyes férfiai lankadatlan eréllyel törekednek vasut-tervünk megvalósu-

Perényiné.

— Költői elbeszélés. —

Rég elpihent a napsugár;
Még a csillag is farad már:
Nem várhatja meg a hajnalt,
Egy-egy lehull, alászalad. —
Eh, kigondol a csillaggal,
A mely rövid tüzzel kihalt?
Csöndes álom ütött tanyát,
Minden tanya nyugalmat ad.

Perényiné viraszt csupán,
Merengve a csillag útján;
S ajka lassu imát rebeg:
„Ah, több ember ne haljon meg.” —
Temető lett már a haza,
Nincsen férfi odahaza...
Férje ott van a harcz-mezőn;
Azt várja, hogy talán megjön.

Bár azt tudná: merre, hol van...?
Pártosokkal egy táborban;
Ferdinándért hull-e vére;
Vagy a Zápolya részére?? —
Lelke sejt; de nem érhet célt,
Széltépni a homály leplét;
S átölelve szép fiait,
Tovább vár a remény, a hit.

Majd, mint pelyeg, mely leszállya,
Ereszkedik váukosára;
És lehunynak szép szemei,
Álmolni és elfeledni. —
A test könnyen elszenderül,
Mert megtört a gyötrelmetül;
De a lélek, ah, nem pihen,
Annak új kint ad az Isten!

Félig alva, félig ébren,
Álmat lát a setét éjben:
Köny-patakok, véres főkét,
Miket a csel, s nem kard ölt meg; —
Árvát, a kit koldus vezet;
Menyasszonyinak gyász nyujt kezét;
S anyjától, kiket ápolgat,
Eltépi a magzatokat.

Mint a galamb az ölyv elől,
Felriad a gyötrelmetül;
És egy éles síkoltással
Fiait öleli által. —
A két gyermek sírva fakad
Ez ölelés kapcsa alatt;
S az anya megkís szorítja,
Könynyel, csókka elborítja.

De a sírás nem tart soká;
Átváltozik majd mosolylyá;
És mire a mosoly kihál,
Alszik megint a két angyal. —
... Perényiné nézi hosszan,
Majd keserűn, majd boldogan...
— Most megszűnhet a lelkéig:
Halál-madár sivit végig.

Halál-madár... setét éjjel,
Tele búval, szenvedéssel;
Annyi könynyel, hogy a bánat
Hullatni már belefáradt. —
Keszerv-hozó éjszaka ez!
Hajnala is csak olyan lesz;
Halál-madár repdes szélylyel...
Követ jön e levelkével:

— „Édes Klárám, *) én mindenem!
A töröknek foglya lettem,
Foglya lettem elarulva...
Bele ne halj a nagy búba! —

*) Székely Klára.

Váltság-bérem: fiunk, Ferenc,
A kit te oly forrón szeretsz. —
En meghalok; — te őt neveld.
Isten veled... Isten veled!”

És kifordul a gyász-követ,
Hogy ne lássa azt a könyvet,
Azt a harczot, azt az átkot,
Mit az anya, s nő kiállott. —
Midőn a sors latba tette,
Hogy mi a szív szeretele;
S a közép-út, melyet talál,
Se nem élet, se nem halál.

Szegény asszony, szegény virág,
Hulló csillag, kiháló láng!!
Kettő vágta szíved erét,
Az egyiket eltemetéd. —
Ah, jobb volna eltemetve
Tudni, hogy élsz a mennyekben.
De így adni váltság-bérül!
— „Anyá vagyok gyermek nélkül.” —

II.
Nincs vége a jövődönék;
Évek után évek jöttek.
Egy egész mult omlott porba,
Könyek árja elsodorta. —
S mint az árvíz mély árkot ás,
Nyomot hagyott a pusztulás;
Egy nagy nemzet készült sírba:
Buda várát török bírja.

Mindenfelé néma gyász van,
Véres kard jár az országban;
S fölkel az is, a ki gyermek,
Hogy a honért harcoljon meg. —
Rengett a vár a harcz alatt,
És megtört a szent akarat:
Az országnak ilja, véne
Belehalt a tenger-vérbe.

Majd az anyák s a szende nők
Fölkeresték a temetőt,
S imát mondtak a sir felett,
Mely annyi hőst eltemetett. —
Aztán jöttek lányok sorba,
Bimbók, félig virágozva,
S koszorúkkal föltekíték
Az elhunytak történetét:

Perényiné is dolgozik,
Reggeltől, míg alkonyodik;
Két füzert kell készítenie,
Kettőért van gyászban szíve. —
Szegény asszony, szegény virág!
Kötogeti koszoruját,
Kötogeti, meg elbontja,
Hogy szép legyen, az a gondja.

Az egyikbe nefelejts kell,
Ibolya, meg rózsasz-level;
A másikba cser s borostyán,
Az áll jól a hős homlokán.
Azt fiának küldi el majd,
Kit a török cserébe tart;
Ez a másik férjének kell,
Kit fogva tart Németujhely.

Egyik követ a mást éri:
— „Uram, ártatlan Perényi!
Soh'se vágyott a trón után;
Budánál ő volt hős csupán.” —
A szél a szót elkapkodja;
És Perényi maradt fogva,
Kérni könyyü, adni nehéz:
Koporsója, sírja is kész.

Rég elkészült, évek mulva,
Perényiné koszoruja;
Frisen maradt zöld levele,
Könyeivel öntözgette. —
Öntözgette, meglocsolta,
Feresztette könybe, csókba...

lásán, mi kétségtelenül Erdély és népei fejlődésében korszakot képezend.

Sincerus.

Cs. kir. nyiltparancs, a dézma-kárpótlás keresztülvitele iránt Erdélyben.

Mi első Ferencz József, Isten kegyelméből Ausztria császára, Magyar-, Csehország stb. királya stb. stb.

Hogy végre hajtsuk a dézma megszüntetését Erdély nagylejedelemségünkben, és a kárpótlásadás feltételét illető rendelkezéseket, miniszterünk kikérdezése és birodalmi tanácsunk meghallgatása után indítva éreztük magunkat, a fönnemlített nagylejedelemségbeli földterhermentesítést illető 1854 június 21-ki nyiltparancshoz függésztve (b. t. l. 151. sz.) és tekintetbe véve a dézmafizetés lényeges minőségét, és a földterhermentesítési kárpótlás eredményezett mennyiségét, következő határozatokat kibocsátani, az e koronaországbeli dézma-jövedelmek kárpótlására nézve:

1. A dézma megszüntetése különbség nélkül kiterjed egy a földesuri (urbéri), mint a fiskális és papi dézmára, nem tekintve azt, hogy a dézmát földterményeiből vagy más egyébből, és e jövedelem éppen tizedrészzel vagy nagyobb vagy kisebb osztályrészszel fizették.

2. Az a többi helységeken az előbbeni földesuraktól kibérelt fiskális dézma, valamint a fiskustól magától sok helyütt báránnyal és méhből szedett dézma, éppen egy a volt Középszolnok és Kraszná megyékben eddig vett fiskális dézma, kárpótlás nélkül meg van szüntetve.

De ezért megszűnik kárpótlás nélkül a földesur részéről a fiskusnak fizetett dézma-hasonbér is.

3. Az ország más dézma-kerületeiben beszédett fiskális dézmát, továbbá a földesuri (urbéri) dézmát vagy kilenczedet, a hol ez volt szokásban, valamint a papi dézmát az állam kárpótolja az ország erején.

E kárpótlás személykülönbség nélkül számítható ki a dézma-jogosítottak számára, és ennélfogva nemcsak a dézma-jogosított magánbiratokosokat, hanem a fiskust, a papságot, kegyes vagy közházsnu intézeteket stb. is illeti.

4. A mennyiben a megszüntetett dézmáért kárpótlás jár, ez a következő elvek szerint kiszámítható és meghatározandó.

A hol a dézma-váltási szerződésnek létezik, ezek a kárpótlás meghatározására a szerződő felekre nézve annyiban mértékadóak, a mennyiben 1836-tól 1847-ig legalább 9 évi időszakra kiterjednek.

E kilencz év átlagos váltási összege, minden levonás nélkül, mint kárpótlási kamatelőleg, és annak huszszorosa, mint kárpótlási tőke, állítandó meg.

Egyéb természetbeli adók vagy szolgáltatások a földadó-provisorium árai szerint tudandók be, vagy a hol ezek nincsenek megszabva, az országos bizottságtól meghatározandó hasonlóan árai szerint megszabandók, és azok átlagos értéke kiszámítandó.

5. Az a ily váltási szerződések nem léteznek, a dézma (illetőleg kilenczed) jövedel-

me, a mennyiben az a földtermés bizonyos részének beadásában állott, a dézmalajstromokból, és beszállítási jegyzőkönyvekből vagy más hiteles okiratokból, vagy a hol ily segédalapot nincsenek, az igazolandó bejelentések alapján szabandó meg 1838-tól 1847-ig számítható 10 évi átlag szerint, és a földadó-provisorium árai szerint kiszámítandó.

(Folytatjuk.)

KÜL- ÉS BELFÖLDI LEVELEZÉS.

Budapest, nov. 1-jén. IX. — Az ágostai „Allgemeine Zeitung” rendesen jól értesült bécsi levelezője szerint, ki a most esztendője történt hasontárgyú intézkedések híreit is először hozta: — a bélyeg-törvény jövő évi január első napjától fogva, már legfelsőbb megerősítést nyert új paragraffussal fog gyarapodni, melynélfogva azontúl a szépirodalmi lapok, folyóiratok és könyvek is es. k. bélyeg-adó alá esnének. Nincs okunk a szél fuvatlannal indult változó reménységgel, a hír további bizonyosodására várakozni, sőt szükséges mihamarabb útról-módról gondoskodunk, melyen ezen, egész irodalmunkra rendkívül fontos — időszaki sajtónkra nézve pedig éppen életbevágó kérdésen becsülettel keresztülgázolhassunk. Mert kevés a kilátás, hogy napi-irodalmunk, a mint a viszonyok jelenleg állanak, midőn a napoként apadó olvasó-közönség részvétele annyi, ugyanazon téren mozgó, s egymás és az egész rovására tengő lap közt van megosztva, a bélyeggel járó új teher mellett csak a mostanihoz hasonló pártfogásnak is örvendhessen s el ne csenevészsen. Az illető hatóságtól nem várhatni, hogy a lapengedélyezésnél a politikain kívül az aesthetikai képességre is tekintettel legyen; ekképp mindegyre üheli fel magát egy-egy újság, mely a journalisticát csupán mennyiségileg, nem belértékileg szaporítja, s így lapok állhatnak elé, melyek nemhogy szükségnek felelnek meg, de az irodalom színvonalán — alól állnak.

Az igaz, e helyzet a miénknél fejlettebb külföldi irodalmakban is szintén föllelhető, mint nálunk. A nagy közönség — a legmiveltebb se — képes a konkolyt a búzától úgy elválasztani, hogy a nagy hangot a tartalomtól, a csillogást a valóságtól, a hitványt az olcsótól tisztán megkülönböztetni, ezt amannak eleibe tenni bírja. Ilyesmint töle követelni is ok nélkül valóság lenne. Amde azon külföldi irodalmakban a zügliteratúra nem a jóvalalább vállalatoktól elszűt közönségnek elődik: ott a jelesebb és életre demlő lapok, folyóiratok és könyveknek is meg van állandó olvasó-közönsége, mely a nemzeti nyelv és az izlés valódi érdekeit szolgáló irányító, selejtezők kedvéért el nem fordul, s a sepről, mely a dolgok rendjénél fogva mindezt előáll, de alól van a helye — felül nem ereszt. S ebben a roppant különbség, a miénk és a külföldi viszonyok közt; nem említve, hogy az irodalom a mi mivelődésünk háztartásában más, az övéknél sokkal nevezetesebb helyet foglal el és kell, hogy betöltsön. Nálunk, hol Vas Gereben a minap, Kétgyarosan lapja harmadik számában nyilván kimondotta, hogy neki újságával szándéka: „az esze után élni”

(egyéb semmi?); anélkül, hogy e páratlan cynismust valakinek recapitulálni eszébe jutott volna; nálunk, hol a lapszerkesztést általában, boldog sinecurának, eszmét nem követelő compilationnak nézik: — kapjon itt száz, tele torku, üres zsebu — fejű ember engedélyt újságra, mind a száznak akadhát praenumeránsa, a nélkül, természetesen, hogy a kalauzolatlanságban ekképp megosztott közönség mellett magát egy is tisztességgel fenntartani képes lenne. Azután fele ezen újdonságon kapó, de megcsalhatkozott közönségnek is szépen elmaradoz, — s egyszer csak hírlapirodalmunk tönkjénél veszszük magunkat észre. — Nem szeretjük felekez szemüveggel nézni; hanem a lények előtt szemet hunyni, azt hisszük, ismét gyámoltalanság lenne, és most, midőn az előfizetők mennyisége a vállalatok szaporodásával lépést tartva csökken, s például, némely saját ürességében kongó irodalmi szélidő mellett olyan folyóiratnak mint a „Budapesti Szemle” fennállhatása van kérdés alatt: — nem gondoljuk, hogy a körvonalozott válságos helyzetet valaki tagadni akarná. Itt csak gyógyszerről kell tanakodni.

Belátva pedig ezt, s felvéve azon örvendtes részvétet, melyvel népünk az irodalom s éppen az időszaki irodalom iránt a catastroffának követő nemzeti üdülés utáni időben, s csak ez előtt egy-két évvel is viseltett: e részvét gyengülését a szigorubbá vált pénzvisszonyok dacára se lehet máshonnan magyaráznunk, mint a közönség előbb is érintett kalauzolatlan voltából, minnélfogva az ígéreteknek s igazságos igényeknek meg nem felelt vállalatok mián érzelt elégtelenségében az ügy iránti buzgalmának kellett szükségképpen meghűlnie, a nélkül, hogy annak irányzására a közönség elől vezér fonalt volna nyújtva, mely őt maga idejében tájékozván, az önként bekövetkezendő visszahatás elhárítására segédkeztet adjon. Ezért az irodalomtörténet azokat is elítéli ugyan, kik a szép részvétet ekként megingatni elég könnyelműnek vagy lelkiismeretleneknek voltak, hogy teljesen eljártak volna, azt feltenni nem akarjuk, de rá még ok sincsen; hanem a baj forrását másutt fogja keresni, a hol nekünk az orvosságot kell merítnünk. A most felhozott körülményhez hasonlólt ugyanis — éppen, mint a fennebbi másik esetben, — más irodalmaknál is észlelhetni, s hogy az eredmény is nem egyenlő, csak a korlátoknak köszönhető. Van jóvalalább kritika, mely tanulságot szolgál az irónak és utatmutatást főképp az olvasónak, s a mely avatott és lelkiismeretes kezeléssel hatással amarra igen, de erre elhibázhatni sohase fogja. Ez az, a mit nálunk, az utóbbi időkben, ha teljesen hiányoztnak nem állhatni is, de a mit — egyes elszigetelt jelenségek mellett — rendszeresített minőségben, s hatásképes állandóságban nélkülözünk kellett, — s csupán ez fogja irodalmunk meglévő kormányrudját nyélbe ütni, s munkálkodását öntudatos elvekre vezelve vissza, számára a közrészvétet és sikeres működést szilárdul biztosítani. Noha pedig az időszaki-sajtónál érezhető leginkább azon fegyelem hiánya, mely

* Egy érdemes ur szeretné tudni: vajjon mit akar Vas Gereben a „Kétgyarosan Újság”-gal? Hát, kedves ur, azt, a mit némely ember, ha szerencséje nem volna, hiába akarna: az esze után élni! („Kétgyarosan újság” 3-dik szám. „Mi hír Budán” rovat alatt.)

nélkül irodalom tekintélyre s ezzel karöltve járó eredményre nem számíthat: — fölvéve a hozzákapcsolt kellemenségeket, melyekre vállalkozó nehezebben kerül, — nem szűkség, hogy a bírálat egyenesen reája vonatkozzék (habár ennek üdvös hatását is „Athenaeum” lapszemléi tetleg bebizonyították). Terjedjen csupán önálló irodalmi termékekre, de legyen részrehajlatlanul és alaposága mellett élvezhetőleg tartva: s a moralitás emelése s helyreállítása által megtisztult légkör az irodalom minden rétegét egyaránt keresztüljárja s egész szellemére elevenítő befolyást fog gyakorolni.

Mi felelne pedig meg ez általánosságban valózt elméletnek a részletes gyakorlatban? Legelőbb és legfőbbképpen alkalmas bírálati közlő, mely az izlés és nyelv oltárán állandó tüzét égelve, áldozatját épp oly kéréltlenül megkövetelje, mint hajdan Sphinx a megfejtelen hagyott talány adóját. A kivételre nézve: ha nyomalékos erőltő támogatott egyesek nem akadnának (ámbar ez a legkiváncsabb lenne), a kezdemény kötelessége a Kisfaludy-társaságot illető leginkább, melynek ujra szervezését iránt, úgy tudjuk, a lépések meg vannak téve. De ehez szólni még tán igen jókor volna. Ezuttal különben is csak a közösen érzett szükségnek akartunk hangot adni. „Gondolkodjatok a dolog fölül; tartsatok tanácsot és szóljatok felőle.” (Bírák. 19. r. 30. vers.)

Zilahi Károly.

Konstantinápoly, okt. 15. 1858. (Folytatás.) — Szmyrnából írják, hogy Izmail pasha, a deszdahi küldött, megerkezett oda, s a vesztglőben van 32 egyénrel, kik a deszdahi vérengzésbeni részvétellel vannak vádolva, perök Stambulban fog folytatni, s ha rájuk bizonyul, ott fognak kivégeztetni, hogy ezáltal az egész birodalomra kiható legyen büntetésök, s tizenegyen a főbűnösök közül már Deszdában fejeztették le.

Newton, a fáradhatatlan régiség-búvár, több nő és négy orosz-nyárvány-szobrot fedezett fel Budros (Halicarnassus) tájékán.

Beyruthból egy barátom írja, hogy Naplus környékén komoly zavarok ütöttek ki, melyeknek következtében két száznál gyalogság s egy ezred lovasság küldetett oda.

Teheráni hírek szerint az ex-sadrazán és fiainak állása igen bonyolult; a számadások megvizsgálásából az tűnik ki, hogy az ex-sadrazán egy millió frankra menő évi fizetése mellett, vagy hat millió frankot lopott ki évenként a pénztárból, s hogy a persa-angol had alkalmával kivett rendkívüli adónak (a szent harc adója), mely 12 millió frankot tett, csak 1/4-de ment a kincstárba.

Az ex-sadrazán és fia kemény katonai őrzet alatt Makashirba, egy a fővárostól néhány órányira fekvő erősségbe, kísértettek. Több európai követek közbejárásukkal s fenyegetődzéseikkel is megkísérték rábírtani a shah-ot, hogy a sadrazánt helyére visszahelyezze, de a shah hajthatatlan.

Az új felelős miniszterium következőképpen alakult:

Mirza Szadik (a tebrisi ex-kaimekám) belügyminiszter.

Mirza Mohamed khán hadügyminiszter.

Mirza Jusuf khán Sustoplí Mohamed, pénzügyminiszter.

Abbas Kuli khán, descerancsir, igazságügyminiszter.

Káros-e vagy hasznos állat kertjeinkben a vakond?

A „Monatschrift für Pomologie” havi füzetében Siebenfreud bevallja, miként ő a vakondnak nagy tisztelője, s valahányszor gyümölcsiskolájában ezek számát egygyel szaporodva látja, mindannyiszor abban egy új jó barátot üdvözl. Ezen barátság azonban csak addig tart, míg eme földforgatók magagyaí közt nem tesznek sétát; ekkor, ugymond, vége a barátságnak, és az ott végbevitelt károk tekintetéből, őket visszatartani mindenáron igyekszik. Mult évi őszkor magunk láttuk, miként S. ur magagyaí körül 7 hüvelyk mély árkot ásott, melyet aztan az akácfa ágaival megtöltetvén, ismét belemetelt; ez levén egyik biztos mód az akácfa tövis-szúrásai által onnan a vakondokat visszatartani; — a most mondott havi füzetben azonban következő felfedezést közöl:

Tudjuk, ugymond, hogy a vakond igen finom szaglószerrrel bír; s ez volt a kiindulási pont oly módok fölfedezésére, melyek által ezen állatokat a tilosból visszatartathassuk, sikerült pedig a köszén-kátrány alkalmazásával.

A magagyaíkat, ugymond, 7 hüvelyk mély árokkal körülfogtalja, mert a vakond 7 hüvelyknél mélyebben nem jár, s az árok fenekén egy köszén-kátrányba mártott vékony zsinetet helyez, a végeket összekötvén, az árkot ismét behuzatja, s nincs vakond, mely e vonalon keresztül lépni merészelne. De többet is mond, azt t. i. hogy mintegy 80 öles vassodrony-vonallal levén kerti gazdasága egyik oldalról kerítve, azon vassodrony egyik vonalat köszén-kátránnyal a mult őszkor bemázolván, s gyümölcsös-iskolái kárnélkül maradtak, a havon pedig nyulnyomok kitélepésnél a kátrányos vonalhoz közelebb nem mutatkoztak. (K. Gazd.)

Ifjul a nap, meg elvénül,
S nem hull ki a kard a kézbul;
Nappal harc foly, éjjel zene:
Ez a magyar természeté.
— Csak Perényiné nem mulat,
Nem felejtethi a multat,
Azt az átkost, azt a fájót,
A mely szíven sebet vágott.

Sebet vágott, hosszat, mélyet,
Mit nem hegeszt be az élet;
S a halál csakugy gyógyít meg,
Ha fiai mentve lesznek.
— Az egyik ott van mellette,
Elaltatta, elrengette;
De a másik, az a másik,
A kiért ő most csatázik.

... Pirul a nap, kél a reggel.
— Új követ jó izenettel;
— „Hogyha Valpót át nem adod,
Ferencz fiad még ma halott.”
— Perényiné szívéhez kap;
Hókezeből kihull a kard;
Aztan lehajolt a földre,
Megcsókolta s — ketté törte.

Szegény asszony, szegény virág!
Átölelte két szép fiát;
És a kardnak két darabját
Örökségül nyújtotta át.
— Aztán gyorsan lóra dobban;
Messez marad vár és folyam!
... Virág nyílik a nyomában,
A történet csarnokában.

Szász Gerő.

Perényiné éjjel gyászol.
... Kél a nap, új hazát keres...
— „Nagyasszonyom, szemed vörös.”
— „Por met belé, kitorlólem;
Hol a kardom, hol az övem?”

— „Nehéz a kard, nyomja vállad.”
— „Nehezebb volt a búbanat.”
— „Ruhádon mocskot hágy a vér.”
— „Nem adom azt a gyémántért.”
— S felvezi férje kardját,
Forgó körzi szép homlokát,
S gyász-látolya, az a szálló,
Libeg-lobog, mint egy zászló.

Jó Szolimán, török császár,
Nehéz lesz e nap, mi rád vár;
Valpónál a Dráva szalad,
Beleázhatik a fogad.
— Foly az ostrom, leng a ladik,
Gyöngye asszony kopját hajít.
Nincs szerencse a törökre,
Soknak be van feje törve.

— „Az én uram, a nagy szultán,
Hogy nő vagy, azt nézi csupán...
Most kardodért küldött engem!”
— „Jöjjön érte, azt izenem.”
— Szól az ágyu, tüzsköl a mén,
Vér-patak foly a vár kövén;
Majd árrá nő futó balja,
Holott török uszik rajta.

— „Perényiné derek asszony;
Sajnálom, hogy belehaljon!
Eredj szolgám, azt izenem:
Adja fel a várat nekem.”
— „Ha nem marad kő a kövön,
Valpó lesz az én temetőm;
De a mig csak birom kardom,
Kettétöröm, még se adom.”

Nincsen hátra egyéb semmi,
Mint, hová kell, oda tenni.
Szegény asszony, szegény virág!
— Felöleli Gábor fiát,
Az utolsót, kit úgy örzött;
Tán megnyitja ez a bőrtönt.
Nem volt nyugta, nem volt álma,
Fehér arczzal, gyász ruhába
Megerkezik fel Ujhelybe...
Oh, nagy Isten, te légy vele!
„Zörgesselek, s megnyitattik”
— Lelkének így beszél a hit;
S addig jár a kérő angyal,
Együtt térhet meg a rabbal.
... Zörög a kulcs az ajtóba
— Még a kő is szánta volna!
— Midőn rajta búsan hement
S megállott a — halott mellett.
— Megszakgatta gyászruháját,
Szemfedőnek azt adta át;
S volt egy könyve, azt elsírta,
Midőn férjét vitte sirba.
... Aztán, mint a vihar a fát,
Fölkarolta kedves fiát:
Ez az övé, ez megmaradt,
S férjétől a vitézi kard.

III.

Sas-fészek lett Valpó vára
Fülemile szép szavára;
Mint a sas a fülemilét,
Ugy hallgatják Perényinét.
— Hogyha csak egy szavát hallják,
Földből nőnek a daliák;
És ha kardja csillog-villog,
Nyomban kelnek a lovagok.
Török rontott a házára,
Mely oly szegény, olyan árva!
— Le kell mondani a gyászról;

Kulügyminiszteri helyettesnek Mirza Szaid khán nevezetett, de mindenki hiszi, hogy azt (az útból levő) Feruk khán fogja elfoglalni. Viszontlatásig. Bakalun.

U. I. A Dunafejedelemiségek szervezési oktatónak hivatalos közléséről megjövő Párisból a távirati tudósítás, minden percen várják azon híradó megjelenését, mely a választások megkezdésére az engedélyt megadandja.

Brassó, ok. 21. — A magyar embert valami belső ösztön serkentén, hogy ha csakugyan él e honnak kebelében, életének jeleit is adja s ezt másokkal is tudassa; bátor vagyok, én is, mint a Brassóban lévőek egyike, habár mint hivatalos vendég, ajtó megelt kapok is helyet, ön- nál bekopogtatni. Városunkat különben is, ha nem említjük is azon pár ezer magyart, kik itt laknak, mint Erdély egyik legjelentékenyebb városát méltán megilleti, hogy egy erdélyi lap- lapon ottan-ottan följepjen. Hadd legyenek tehát említve tőlünk is, a nálunk előforduló nevezetesebb s tanulságos események. *)

Ilyen megemlékezők tartom már én kör- rükből először is, az ezen éven alakult Brassói magyar olvasó-egyletet, mely is a Bras- sóban levő magyar hivatalnokok és kézmű- sektől ezen év elején alapítatva, egy év alatt több mint 100 kötet válogatott könyvet szerzett. Szabályai, úgy tudjuk, felsőbb helyre fölterjeszt- ve és megerősítve vannak. Ohajtott volna, hogy azon magyar uraságok és urak is, kik főként a téli időszakot Brassóban szokták telte- ni, ne későbbnek ennek részvényesei lenni, s ez által mind ez intézet virágzását elősegéni, mind magoknak szellemi élvezetet szerezni. De ohajtott az is, hogy más nálunknál szeren- csebb helyzetben lévő vidékek is igyekezze- nek utánozni e példát, s midőn ez idegen ajku város oszlopot emelt a magyar irodalomnak ez olvasó-egylete által, ne maradjanak téllenség tunya álmában ők is. Jelenleg az olvasó-egylet tagjai száma negyven.

Nevezetes esemény volt városunkra nézve továbbá a herceg Főkormányzó urnak tegnap történt megérkezése. Ő hercegsége hozzánk Földvár felől jött, hol tegnap ebédelt volt. Már délelőtt szokatlan élénkség mutatkozott az ut- czákon, az ablakok mindenütt zászlók és sző- nyegekkel ékesítettek; három óra tájt megdör- dültek a mozsarak, s minden tornyokban a ha- rangok, melyek ő hercegsége megérkezéig hangzottak, végre este fényes világítás volt, mely szinte megközelítette a hajdani kolozsvá- ri illuminációkat (az újabb időbelieket nem lát- tam), az ugynevezett Fejér-Toronytól rákéták és tűzijátékok égettek el, s a sétány színes lámpákkal kivilágított. A néphullámzás, fő- ként a piacdon és sétányon, késő éjig tartott. Ő hercegsége ma a templomok, iskolák s más testületek látogatá- meg, s úgy halljuk, ne- hány napig fog nálunk mulatni.

A napokban folyt le nálunk az őszi sokada- lom, nagy porral és szűk pénzzel. Az idő alkalm- asan léven, árusok és kereskedők számosan je- lentek meg; de vevők nagyon gyéren. A vá- sarba vetett remények nagyon megüthetők. A roppant üzlet-hiányt ki a pénzügyi, ki a sokadalom napja megváltoztatásának, ki más egyéb oknak tulajdonítja; de a panasz általá- nos. Mondják, hogy legjobb Gescheffet a bécsi nő-dívatáruhoz csinált. — A termény és barom ára mérsékelt volt, holott a gazdák a jövőre nem igen bíznak. — A szárazság szerfelelti, a nagyrészt még nem vetett, s a mi el van is- vetve, szárad ki. — A por az utakon a járó-ke- löket szinte ellepi.

*) Köszönettel veendjük tudósításait; kérjük tekin- tetlen lenni az ottani piaci forgalomra is. Szerk.

KOLOZSVÁRI NAPLO

— Császár ő Flge a bécsi szegénység közt 2,400 új forintot osztott ki a zordonabb év be- álltával, mind új pénzben, azon célból, hogy a nép annak értékét inkább megismerhesse.

— Egyszerre, november második hetén kezdve, oly fanyar telünk van, hogy az Isten hídge szinte megveszi az embert. Olykor köd fekszik az utcákon, melyen át halványan pis- log az utca-lámpa nem léven képes megbír- kozni az éjjel, s a zug-utczákon olykor csak azon veszi észre magát az ember, hogy orra egy-egy szembe jövő fiáker-lónak orrába üt- öközik. Még azonban senki se lön eltapodva. Na- gyon is várjuk, hogy az a gyalog-utca a szin- ház mellett megnyitassék. Siessenek azzal az illetők, az Isten is megfizeti.

— Kolozsvár is halad. A Fröhlichházban volt ezélt Krémer és Ral ruhaművészek nagy- szeru raktára, most még Klatrobec első rendű ruhaművész is egyesülvén velök, — bécsi mo- dorban nagyszerű bazárt nyitottak, mely es- tentékné fotógalériával van világítva, a föld- színről amerikai öntött vas-csiga grádics viz- szal emelethet. Hol minden megrendelések a leg- utolsó párizsi és londoni divat szerint jutányo- san és rogtán teljesítenek.

— Helybéli házi-zenekörünknek ös- szel van tavasza, s viszont; mennyiben látoga-

tóit, kiket a nyári saison vidékre csalt, az ősz hozza vissza. Közlebbi vasárnap örömmel vá- lánk tanui ennek, mikor is válogatott közönsé- get, egybevágó előadással, izletes zenemű-da- rabok mulattatának. A közreműködők közül kü- lönösen H. P. kisasszony művészi zongorajátéka, s Mezei ur szép tisztá bariton hangjával tevék „Borgia Lucretia“ egyik ariájában hallatá ma- gát. Szintén kellemesen lepett meg a fiatal N. S. szavalata, zeneköri közönségünk az élvezetet e nemből rég nélkülözvén. A minden vasárnap délután tartatni szokott előadásokra nem is ma- rad egyéb ohajtatni valónk, csakhogy okserű lenne, ha az illető zenekör-igazgatóság egy- egy minmagunkat képviselő zenedarabot is ig- tatna idegen műdarabokból álló programjába.

— Gróf Bánffy József, utolsó sarjadéka az erdélyi kormányzóságot viselt Bánffy-ágnak, a napokban magtalanul elhalálozott.

— Emlyve volt lapunkban Szénfy Gus- táv ügyvéd és ismert zenebuvárnak azon neve- zetes fölfedezése, mely Tinódi d. dalait nap- fényre hozta. Ugy vagyunk értesülve, hogy a Tinódi-induló, a Rákócziéval állja a versenyt. Most Szénfy ur ezen dalokat előfizetés útján adja ki. Egy füzet előfizetési ára 1 ft 30 kr pp. és az előfizetést Nyiregyháza Szénfy urhoz kell megküldni. — Az első füzet tartalma: 1. János királyi testamentuma. 2. Fráter György- nek szörnyű haláláról. 3. Eger vár viadaláról való ének. 4. Eger vár viadaláról való ének, har- madik rész. 5. Károly császár hada Saxonában. 6. Szinya, Léva, Csábrág és Murány váraknak megvévése. 7. Szulmán császárnak Kazalbasá- val viadaláról. 8. Verbőczy Imrénék Kazon ha- dával közári mezőn viadala.

— Kolozsvárt Kaczér ballet-mester in- gyen vállalkozik tanítani az ajánlkozókat a szin- pad tanczokra. A mint hallszik, már több vállalkozó talalkozott, ki a szíves ajánlatot igénybe veendi. Remélhetni, hogy az új növe- dekek szinpadunkon mutatandják be annak ide- jében előhaladásukat.

— A szivarok új elnevezést és értéket kap- tak. Az A. betűs Java száza 6 ft 30 kr, a B. Havana 5 ft 50 kr, a C. Havana 5 ft 50 kr, a D. Cuba 4 ft 60 kr, az E. Cuba-Portorico 3 ft 65 kr, F. Portorico 2 ft 70 kr, a G. virginiai 3 ft 15 kr. Vegyes külföldi 1 ft 80 kr, közönsé- ges belföldi 1 ft 35 kr.

— Szamosújvárról egy levelet vettünk, mely a krinolin történetéhez egy újabb szolgálat. Ugyanis Szamosújvártól közlebből egy nő ö- ngyilkos szándékkal egy három ölnyi mely kúba ugrott, de a krinolin miatt fennakadván, a szin- lő sajnálatos mint vétkes szándék meg lön aka- dályozva. Vigaszt kívánunk a nőnek, ki a két- ségbeesés örvényéből a sors így mente ki; bár- minő sorcsapás alól nem az öngyilkosság me- nedékéhez kell folyamodni, de a hit malasztja- ban keresni vigaszunkat, a hol az mindig fel- található.

— Az ismeretes gazdasági gépész, Vidacs István, szabadalmat kapott egy jobbitott rostá- ra, mely a régből egy egyszerű s cölirányosb szerkezete által tünik ki. A Vas. Ujs. utóbbi szá- ma hozta a rosta alakját fametszetben. Fölönye e rostának, hogy egyszerű szerkezeténél fogva nem igen fárasztja ki a munkást, s így sebe- sebben dolgozhatni azon.

— Magyarhonai lapok írják, hogy Tóth So- ma „palotás magyar“ című tánczát, mely a pesti közönség által tetszéssel fogadtatott, Ko- lozsvárt is bemutatni, s ilten betanítani szá- nékozik.

* A szölvőkéek tartósságáról a „Moni- teur“ egy cikket közöl, a melyben azon tény említettik föl, miszerint Ouvrard ur, a tör- vényhozó-test tagjának le clos-vengeoi-i szőle- jében oly ültetvénye van, a melyet az 1037-ik évben alapították. E helyen már 2000 év óta terem bor.

— Pesti levelezőnk írja: „Meg kell igazit- nunk a vidéknek azon, pár helybeli lap által is támogatott tévhitét, minőlfogva a nemzeti szin- házi szabadjegyek körül újabb behozott elvtelven és kiesinyes intézkedéseket a derék igazgatónak kívánjak tulajdonítani, holott pedig ez intézkedések egyenesen a fölötté is álló szin- házi bizottmánytól erednek, s melynek ellené- ben Ráday gróf — mint csupán egy szavazatu- tag — a leköszönésnél egyebet nem tehetne. Ez pedig most legkevésbé látszik kívánatosnak.

— Az ezüst agioja a bécsi börzén 4—5-re emelkedett, miáltal az ezüst pénzék régi értéke visszaállott, a pénz-piaczon.

NYILVÁNOS KÖSZÖNET!

Báró Radák Istvánné született gróf Rhédei Klára ő nagysága, a színházi ruhatár költsé- geinek pótlására 50 pforintot kegyeskedett aló- lrtak küldeni, mely nagylelkű ajándékért szí- ves nyilvános hálát mond.

Kolozsvárt, nov. 12-kén, 1858.
Havi Mihály,
helybeli szinzigazgató.

Nemzeti színház. — Szeredán, nov. 10-kén bérletfolyamban adott „Belizár“, opera 3 fely, fordította Gyergyai F., zenéjét írta Doni- zetti. Jól sikerült előadás. F. Izabella és S. Ró- za kisasszonyok a várakozásnak megfeleltek; az

utóbbinak kedvességgel csengő hangjától a kö- zönség szép jövőt remél, ha kitűzött ösvényén szorgalommal halad. Baráti (Justinian) mely ba- riton hangjával jól hatott ugyan a hallérzéken- re; hanem az egyes magyar szavak kiejtésében, úgy látszik, még nem bir elég jártassággal. Me- zzei a czimszerepben tapsokat nyert. Ezáltal egy új tenoristával, Neuholddal, ismerkedünk meg szinpadunkon Alamir szerepében. A t szta, erős és magas tenor hang mindenkit elbájolt. Azon- ban a fiatal még kezdő léven, teljes szin- padon otthonossággal és bátorsággal még nem bir, de az önként megjön; a közönség tapsokban és ki- hívásokban részesíté őt, mint a többi szerep- lőket is. A kardalok, a kevés számból álló kar- dalnokok erejéhez mérten, elég sikerültek vol- tak, csakhogy azon t. két kardalnok, a leg- komolyabb jelenetbeni oknélküli és az illusio rovására szolgáló nevetéssel hagyott volna fel. Ez szin- pad kihágás, minek nem szeretnénk többet tanui lenni. Közönség szép számmal.

Csütörtökön, nov. 11-dikén: „Korona és vérpad.“ Szomorujáték 5 fely. Dumas Sándor- tól. Zeyk Elek föllépte. VIII. Henrichet Gyulai, Houvard Katalint Szabóné, Ethelvooodt Zeyk személyesíték, az utóbbinak hangja érzéstelen, de játékában egy pár jelenet meglehetősen si- került; a romanczát a király hálótermében elég ügyes plastikával szavaltá. Zeyk, Szabóné, Gyu- lai többször kihívtak.

Pénteken, nov. 12-kén: a színház zárva.

Bécsi börze. — November 12-kén.

	Ausztiai értéken.	
	frt	kr.
Nemzeti kölcsön 100 pftért	86	70
Metalliques	86	40
Urbéri papir, magyar.	85	—
„ „ „ erdélyi	84	—
Tiszaí vasut	—	—
Sz. k. t. sulyu arany darabja	4	90
Korona „ „	14	20

KÜLFÖLD.

Anglia. — Az angol kabinet egy ré- sze, Stanley, Disraeli, Pakington és Lyt- ton Bulwer, hirszerint a Bright reform-ja- vaslatait pártolnak. E szabadelvű párt a miniszteriumban, mint mondják, tisztársait arra surgeti, hogy a választásjegnak ter- velmes kiszélesítésére határozza el magát. Választásjeggel bírnának mind az egyete- meken tudorralgalal felruházottak, irodal- mi intézetek tagjai, vasutak, s társulati- bankok részvényesek; továbbá a kiknek pénzők van takarékpénztárakban, s a kis házbirtokosok. Az új választó-osztályok ezen csoportját Londonban egy kissé kü- lönsnek, s majdnem hihetlennel találják, nem képzelhetvén, hogyan szolgálhasson választási jogi alapjául részvények birtoka, a melyek nem ritkán majdnem értéktelenek, s takarékpénztáraké, melyekbe egy gazdag választási jelölt oly könnyen tehet be vagy kétszáz szegény örökös számára. Majd csak a parlament megnyitása után az illető bill- nek előterjesztése által fogunk bizonyo- sabbat tudhatni.

— Redcliff lordnak, a vén rókanak, mint csufolónak tetszik az öreg urat nevez- ni, —azon irigylendő szerencséje van, hogy mindig nyújt módot a világnak ő róla be- szélni, — tegnap mint diplomata, ma mint hajótörést szenvedett ember. Smyrnánál mint ok. 30-án távirják, a fregát, melyen Redcliff lord volt, a rév előtti zátonyon megfeneklett, de az utazók mind menekül- hettek. Különös, hogy egy ausztriai ke- reskedőhajó volt a fregátnak fennakasztója. Ha már kereskedőhajóknak is oly kemény borbája van, mit nem remélhetni Ausztia fiatal marinájától.

— A „Times“ egész meglepéssel veregeti Redcliffe lordnak a vállát, hogy oly buzgó törekedett a török kor- mányt takarékosabban háztartásra rábeszél- leni, s Törökország angol hittelezőinek ér- dekeit őtalmazni, s ha időközileg nagy része az úgy nevezett takaréki rendszabályoknak vissza lön is huzva, e részben a „Times“ véleménye szerint, a jó lord egészen ár- tatlán. Mindenesetre az öreg ur actiának Londonban igen jól kell állaniok, s ma- hol- nap tán még a stambuli követséget is viz- szanyerheti, midőn a city-lap, mely az egykori követ visszaléptekor mindjárt oly kőzügyben volt a halotti beszéd tartására,

most szint oly melegen fogadja ismét ma- gas pártfogásába.

— Az angol lapok újabb időben sokat foglalkodtak francia s orosz hadierőknek a Középtenger kikötőiben mind inkább sza- parodó számával. De mit fognak angol urai- mék ahoz mondani, ha megtudják, hogy az ő nézeteik a villanfrancai kikötőnek na- gyobb számú hadihajók elfogadására elég- telen volta iránt igen is alaposak voltak, hanem Olaszország, vagy is inkább Szárdinia e bajon már is segített ázáltal, hogy az orosz flotta egy részének, mely Villafrancában nem volt elhelyezhető, meg lön engedve a spezziai kikötőbeni telelés, a miért Oroszország tetemes pénzösszeget ad ez utóbbi kikötőnek megerősítésére?!

A nagy Oroszország s a kis Szárdinia te- hát, úgy látszik, közös házat szándékoznak tartani; csak aztán Cavour gróf nehogy igen is későn győződjék meg a közmondás igazságáról, miszerint nem mindig taná- csos nagy urral egy tálból cseszsznyet enni.

Németország. — Az új porosz mi- niszterelnökről Hohenzollern-Sigmaringen hgróla „Schl. Ztg.“ ezeket írja: „Született 1801.febr.16-án s a Poroszországgal 1849. dec. 7-én kötött államszerződés által, va- lamint Hohenzollern-Hechingen hg. is, ma- ga és örökösei részéről minden felségi és kormányzási jogait Poroszországnak átadta. Ennek fejében Hohenzollern-Sigmaringen hg. 25000 tallérnyi évi jövedelmet huz. A hgi magánjavak, minden tartozékaikkal o- gyütt, szintén a hercegek kezén maradtak. Továbbá azon jelentőségteljes körülmény- re figyelemztetünk, hogy a herceg katho- likus, s ekként a hg-regens a paritsnak régen vallott elvét határozottabban nem fe- jezhetne volna ki, mint az ő választása által. A nevezett herceg politikai fölfogására nézve éppen oly közel áll a hg-regenshez, mint mennyire becses előtte, mint egyik legdrágább barátja, kihez a herceg-regens folyvást a legrendithetlenebb bizalommal viseltetett. Az „Augsb. Allg. Zeitung“ ki- emeli egyszersmind a hercegnek német- nemzeti érzületét, mely tekintetben a po- rozsherczegnő és ő közle lényeges nézet- egyformaság uralkodik. — Egy éjszakné- met lap szerint a herceg igen szabadelvű- nek tartatik és nagyeszű ember hírében áll; az eddigi rendszertől határozottan idegen- kedett, oly annyira, hogy egy idő előtt kijelenté, miszerint csak akkor fog ismét a berlini viszonyokba beavatkozni, ha ez világos ohajtaszként fog nyilvánulni. És ő a hg-regens világos fölhevására jött most Berlinbe. A hg. katolikus, de nem barát- ja az ultramontanizmusnak. A katolikus körökben nagy részvétellel tekintenek mi- niszterelnökségére.

A „Kreuzzeitung“ cikkei azt mu- tatják, hogy pártjának ügye kétségbeeset- ten áll; a jámbor szokott módja szerint szó- nokol a király iránti hűség s ragaszkodás mellett, holott az egy oldalról sincs leg- kisebb lehetetlenség a megsértve; és már is lehetők kezdette tartani azt, hogy „a kormány súlypontja egy időre az ország- gyűlésbe esik“, s hogy az eddigi több- ség közlebből ismét kisebbséggé valand. Végül óvást tesz a lap azon fölte- vés ellen, mintha az ő pártja a megválto- zott viszonyok között „absolutista, vagy burocratikussá szélső jobbot akarna alakítani; a szabadelvű pártól egy- szermind oly kimélylyel szíve, hogy a „juncker-kölöny“ régi pártbíveinek nem lehet meg nem illetődniök, ha nem is ép- pen a nagy öröm miatt; szóval, nagy he- vesen pattog szinleg a köpenyforgató em- berek ellen, míg már is szép lassan gom- bolgalja ki saját köpenyét, hogy azt las- sanként, s minden zaj nélkül a szél után igazithassa.

Franciaország. — Miután a fran- czia császárpár a koronaherceggel együtt Compiegnebe elutazott, hogy a cher- bourgi ünnepélyek, s bretagnei körút után egy kicsit szuszszanjon, a magas politiká- ba, mint látszik, formaszertű szünet állott be. A miniszterek ugyan hetenként egyszer összeülnek értekezletre a császár körül,

de alig hiszik, hogy valami fontos dolgokkal lenne bajok. Azonban a hírlapíróknak mindamellett is olvasóikat napról-napra új hírekkel kelletvén ellátniuk, jobb hiányban ideig-óráig terieselnék azon meghívások felett, miket a császár a compiegnei vadászatokra kibocsátott. Kiss eleff gróf és Cowley lord természetesen ott vannak a választottak közt; de csak is okketen azok a diplomatai testületből, kiket o kintűtetés ért, és így az ismert brüsszeli lapnak legalább egyelőre meg van rontva öröme, nagy fennhangságot ki az egész világ előtt, hogy ezen meg ezen diplomata ki van rekesztve, s azért a viszony ehez meg ehez a kormányhoz mindenesetre nagyon feszül. Egyelőre ismét meg ismét arra emlékeztet azon lap, hogy a tuileriákban Ausztria magatartásával a dunahajózási, mint szintén a montenegroi kérdésben, igen elégtelennek, s hogy a párisi s bécsi udvarok közti viszony meg inkább meg fogna hűlni, mihelyt Bourquey báró, a ki neje halála miatt hosszabb szabadságra kéredzett, Bécsen elhagyandotta. Mindebben lehet valami igaz, s nem kétség, hogy a két hatalom közti viszonylat a mostaninál volt még szívelyesebb is, de ebből határozott, Ausztria ellenes tervekre következtetni, igen is nagy merészség, s a mit Céséna „Anglia és Oroszország” című röpiratában bizonyos osztrák földrészek jövőjéről mond, már sokszor el volt mondva, s dörbő is, minthogy abban komoly államférfiak érzületét lehetne keresni. Az „európai kérdéseknek” oly módoni megoldása, mint azt a francia hivatalos publicista indítványozza, az egész európai államrendszeriárgalom nélkül össze-visszakuszálná, s Franciaországnak aligha van legkisebb oka is arra, hogy ilyes felforgatásokat obajtsón, vagy éppen előidézzén. Céséna röpiratának bízottleg a célja nem egyéb, mint a párisiaknak néhány hétre anyagot szolgáltatni a társalgásra, s velők az időt tölteni az alatt, míg a nagy urak a compiegnei „üzletek” által a politikától távol tartatnak.

Egyetlen félig-meddig jelentékeny ujság, mit közölhetni Párisból, csakis nemleges természetű, hogy t. i. a francia

hadseregnek 100,000 emberrel fogyasztásáról nem lehet most szót, mert annak létszáma már két év előtt a legalsó fokig le levén szállítva, tovább nem kevesbithető, minthogy egyedül Algir 70,000 embert vesz igénybe. Ezen utóbbi czélzás, hogy tudjillik a hadseregnek oly magas létszáma főleg az algiri viszonyokban alapszik, valószínűleg illatos-üveg, mit a börtének tartanak orra alá, nehogy ajúlásba találjon esni azon tudósításnak visszahúzásakor, mely azt néhány nappal ezelőtt oly rózsás kedvébe hozta volt.

— A Montalembert elleni rendszabályt, mint szintén a Proudhon ellen követelt eljárás, általában politikai hibának tartják, mely senkinek s a császári kormánynak a legkevésbé, üthet ki javára; valóban hová jutand elvégre egy kormány, a mely dacára a 89-ki „magasztos elveknek” egy oly fő conservativet, mint Montalembert, forradalmárként vinne a fegyverdörögészek ugyanazon padjára, a melyet Proudhon csak most hagyott el. Itt önkéntelenül is amaz ismeretes szóra emlékezik az ember, a melyet Fouché Enghien hg. megöletésekor mondott volt: „Ez rosszabb a vételnél, — ez hiba!”

Olaszország. — A „N. Pr. Ztg.”-nak egy magán levele a Mortara-ügy körül aligha jó helyt nem látszik tapogatni. Nem egyeb volna az egész, mint a francia kormány kezétől ügyesen felkapott eszköz a római kormány nyugtalanítása végett; ezért enged meg hírlapjainak, hogy az istenadta zsidó fiúért a pápai kormány eljárását megtámadják, hogy aztán a vihart maga csendesítse le, mint V. Károly császár, ki azalatt, míg a pápát fogva tartotta az Angyal-várban, ünnepélyes egyházi meneteket tartatott kiszabadításáért. Róma jól tudja, hányadán van e dologgal, s nem nyugtalanodik. A zsidó fiú ezáltal nem fog szüleinek visszaadni, mert ezt a jelenleg fennálló canon törvények tiltják; hanem a sok ide-oda szólásnak volt mégis némi hatása, mert, a mint mondják, a szentes atya elhatározta magokat azon törvényeket módosítani, hogy a bolognaihoz hasonló esetek többé elő ne fordulhassanak. Ausztria dicső császárnéja hajdan hasonló

vítat a zsidó szülők nézve kedvező értelemben döntött el.

Törökország. — Egy amerikai hajónak Konstantinápoly előtti megjelenése kivált az orosz közönséget nagyon felriasztotta; a párisi szerződés megszegését látják e ténnyen, s véleményök szerint attól tarthatni, hogy a porta a Bosporus bezárását szintoly kevéssé fogja megtartani, mint a Dardanellákét, s előfordulandó alkalommal a maga hajóhadát a Feketetengerre is küldendi; ugyanazon kútfők szerint az európai hatalmak tiltakozni fognának amaz amerikai hajónak bemenetele ellen; — mely lépés azonban tán inkább Oroszország o hajtása, mint az európai kormányok czélja. Egyébiránt a Chináivali békekötés megmutatta, hogy Oroszországnak Éjszakamérika iránti ellenséges indulata korántse oly fenyegető.

Spanyolország. — Nov. 1-jén a spanyol választások eredménye tudva volt. Az ellenzék csupán Madridban győzött; a tartományokban a kormány nagy többséget nyert.

UJ POSTA.

A francia „Moniteur” f. hó 8-án a császártól egy Napoleon herceghez intézett levelet közöl, mely a néger főfogadási üzletekben vizsgálatot rendel; az alarczos rabzolgaakereskedést kárhóztatja, a mennyiben az csakugyan létező; végül pedig Angliával alkudozásokat tesz kitalálásba.

A „Nordnak” egy levelezője, ki a néger-toborzás francia rendszere mellett eddig nem egy ládsát tört, szintén jelenti, hogy a francia kormány megígérte, miszerint a szabad négereknek Afrikából való beköltöztetési módjával felhagy, s teljesen bizonyos, hogy Cowley lord erről az angol kabinetet hivatalosan értesítette. Szerinte a tengerészeti miniszterium mindent el fog követni, hogy a francia gyarmatoknak munkásokkal való ellátására más eszközt gondoljon ki. Mint látszik, a napoleoni rendszer higgadtabb részének képviselői azonnal felülfordulnak az ultrákon, mihelyt valamely kérdésben Europa

közvéleménye a maga kötelességét megteszi.

— Párisi diplomatai körökben azt beszélék, hogy Oroszország a turini kabinetet Ausztria elleni eddigi magatartásában megerősíteni iparkodik. A szárd kormány állítólag szükség esetére, Oroszország védelmével lenne kecsgetve. Leg alább így írják a kölni lapnak.

— Örömbir gyanánt közlik Párisból, hogy Delangle belügyminiszter a jelenlegi sajtószabályok megvizsgálásával foglalkozik. Azt mondják, szabadelirányban fogna történni. — Girardisajtó alá adandó műveinek bevezetésébe megmutatni igyekszik, hogy Franciaország kormánya kényserítve van a szabad ságot adni a nemzetnek, ha a kormány nagy veszélynek nem akarja magát kitenni.

— Londonban nov. 3-án, alig tartották meg az első miniszteri tanácskozást, már is hírek szármagának a kabinet megváltoztatása felől. Lord Derby, mondják, meggyőződött a felől, hogy a miniszterelnökség nem fér össze a közsvény nyel, és miután ettől legjobban akarata mellett se menekülhet, elszáná magát, hogy a másiktól is lemond. Lord J. Russell készen nyilatkozott, hogy e helyet elfogadja, feltéve, hogy sir James Graham vele együtt belép a mostani tory-kabinetbe. Graham nem is idegenkedik egy tárcza elvállalni.

— Koppenhágából, nov. 6-án, írják, az államtanácsi ülésben, hol a király jelen volt, elhatározott, hogy Holstein és Lauenburgra nézve a közkormány és az azzal kapcsolatban levő törvények megszüntetlenségnek.

— Sztambulból jelentik, hogy a montenegroi kérdésben a francia politika vívott győzelmet.

— Turinből, nov. 5-én, írják: „A mazzinista-párt soraiban nagyobb tevékenység uralkodik mint valaha; a genuae semények következtében néhány egyetvallomást tett; a forradalmi biztmtan közöltek három halálra ítélt, s kettőn a ítélet már végre is hajtott!”

Felölös a szerkesztésért BERDE ARON.

HIVATALOS HIRDETÉS.

(485) 1818—858. szám.

Felhívás biztosításra.

Társulatunk, mely minden egyes tagját érhető elemi károk kölcsönös szövetkezés útján fedezését tűzte ki feladatául, s mely lefolyt évei alatt 1900-on felüli kárvallott tagársaknak volt szerencsés segélyt nyújtani, s e mellett kedvező években, a csapásoktól ment tagoknak is előre befizetett biztosítási járulékaikból nem egyszer tetemes díjreszteteket visszajuttatni, azon elvénél fogva, hogy minden egyes tag csak is annyival járuland a közös pénz tárhoz, mennyi a társulat tiszta szükséglete, következésképp mentől kevesebb az összes káresemény, annál kevesebb levén a szükséglet fűddzet, a biztosítási járuléki is épp azon mérvben apad — ily közérdekű, s közhasznú elvénél fogva tisztelettel szólítja fel a nagy közönséget, saját érdekük előmozdítása tekintetéből, a társulatban részvételre; annyival inkább, mint hogy e társulatban minden egyes részvevő, tagként csatlakozik az egészhez, s ekképp a társulat ö nöttön-növé, s ugyanazon arányban az egyesekre háruló teher is mindinkább oszolva, minden tag, biztosítása aránya szerint annak részese, s a szabályok alapján, mindenben mint sajátjában osztozik is. E társulatban részvétet eszközölhető mindenütt, különösen pedig Erdélyben a társulatnak

alább elősorolndó ügyvivőseiki közbenjárása által. Kolozsvárt július 23-dikán 1888.

Az erdélyi kölcsönös-jég- és tűzmentő társulat igazgatósága.

Az erdélyi ügyvivők névsora:

Abudányán: Arkosy Károly postamester és birtokos.

Adámason: Kovács Károly.

Alsó Boldogasszonyfalván: Gyarmathy Dániel birtokos.

Alvinczen: Butyka Dániel.

Aranykúton: Móza Samu birtokos és haszonbérlo.

Balázsfalván: Dániel Ödön kereskedő.

Balázstelkén: Szokoly Pál birtokos.

Baróthon: Császár József kereskedő és birt.

Bethlenben: Csűrös József ev. ref. lelkész.

Bikalon: Hankovics György birtokos.

Brassóban: Müller Károly kereskedő.

Bürkösön: Szoboszlai B. Lajos birtokos.

Csikbánkfalván: Madár Antal birtokos.

Csik-Tapolczán: Lázár Dénes birtokos.

Czikón: Péchy László.

Dézen: Kovács Mózes birtokos és keresk.

Dobokán: Hodor Károly birtokos.

Erdő-Szentgyörgyön: László Gerely ev. ref. lelkész.

Felvinczen: Magyar Pál birtokos.

Fogarásban: Nehrer Sámuel kereskedő.

Gidófalván: Vajna Károly birtokos.

Hátszegen: Ehrenthlezhberger Péter postamester.

Károlyfehérvárt: Dergán József keresk.

Kentelkén: Vályi Elek ev. ref. esperes.

Kézdi-Vásárhelyen: Kovács Dániel birt.

Kolozson: Veres Sándor birtokos.

Kovácsnán: Kozma Antal postahivatalnok és birtokos.

Krasznán: Gyulay Károly birtokos.

Magyar Fülöpön: Csia Elek birtokos.

Magyar Győr-Monostoron: Hory Farkas ev. ref. lelkész.

Magyar Nagy-Zsomboron: Zsombori József birtokos.

Magyar Sáros-Berkeszen: Takács Zsigmond birtokos.

Maros-Illyén: Fekete György birtokos.

Maros-Ludason: Nyerges Ferenc birtokos.

Maros-Solymoson: Bogdán Mózes ev. ref. lelkész.

Maros-Ujvárt: Csengeri József birtokos és cs. kir. sóhivatalnok.

Maros-Vásárhelyen: Czecz Mik. keresk.

Mező-Csaváson: Benkő Károly birtokos.

Mező-Méhesen: Kendeffy István birtokos.

Mező-Szilváson: Papp Ist. haszonbér.

Mocsos: Csobánczy-testvérek kereskedők.

Nagy-Enyeden: Ungár Mihály kereskedő.

Naszodon: Mihalás József postamester és birtokos.

Nyerezen: Bartha Albert birtokos.

Szamosujvárt: Temesváry István postamester.

Szász-Régenben: Altner János cs. kir. sorsjátékra gyűjtő.

Szász-Sebesben: Gregor Simon keresk.

Szászvároson: Németh Vilmos keresk.

Széken: Mihály Endre ev. ref. lelkész.

Székelly-Keresztúron: Kádebo Antal kereskedő és birtokos.

Székelly-Kocsárdon: Sükösd Ferenc ev. ref. lelkész.

Székelly-Udvarhelyen: Cimbalmos Lajos birtokos.

Sepsi-Szentgyörgyön: Demeter József birtokos.

Szilagy-Csehben: Varga József birtokos.

Szilagy-Somlyón: Rácz Albert birtokos és postahivatalnok.

Tasnádon: Koroknay Zsigmond birtokos.

Tekében: Wéber Fr. Mihály gyógyszerész.

Tordán: Wéltis György birtokos és keresk.

Tordátfalván: Ürmösi Sándor egység.

Tővisen: Márton Ferenc birtokos.

Vajda-Hunyadon: Fogarasi Bucsy Mihály birtokos.

Vizaknán: Timár Károly birtokos.

Zilahon: Harmath János kereskedő.

Zsibón: Kun Károly ev. ref. lelkész.

MAGÁN HIRDETÉSEK.

(562) (1—3) B. Bornemisza János ur budatelti jószágában (tekei járásban) 658 szeker, részint szénafű, részint rész-széna és sáru jutányos áron eladó. Árrol értekezhetni Szent-Lászlón praefectus Pálfi Andrásnál személyesen vagy bérmentes-levél által. Utolsó posta Gyula.

(563) (1—4) Hirdetés. B. Kemény György urnak a lekenczei járásban fekvő Bungárd nevezetű helységben létező birtoka, mely áll 25 hold 400 □ kaszáló, 35 hold 1000 □ szántó, 2 hold szőlő, 14 hold legelő és 10 hold erdő k terjedésű mennyiségből. Továbbá korcsma-jog és közlegelőbeli il-

letőségéből, megjegyezvén, hogy az erdőben 2400 darab épületre való tölgy- és cserfa is található, örök áron eladó levén, a megvenni szándékozó értekezhetik az ára iránt Kolozsvárt az Óvárban, 267. szám alatti házánál, az eladó báró tulajdonos ural, és Külső-szénutczában a 470. szám alatti házánál, Ürmösi Samuval.

(558) (2—3) Eladó széna. Udvarhelyszéken. Agyagfalva helységében, birtokos Czako Józsefnél 80—90 szekérnyi jó széna és sáru jutányos áron eladó. vagy annak felétetésére illő díj mellett, warhák vagy juhok is elotagadtatnak.

(421) (1—1) Stein János-nál Kolozsvárt és Wiltich József-nél M.-Vásárhelytől kaplatók:

Petőfi Sándor újabb költeményei, 1847-től 1849-ig. Kiadta Enich Gusztáv Pesten. Ára 2 kötetnek 3 frt. Csinos kemény kötésben 4 ft. Diszkötésben aranyvágással 5 ft. Magyar remekírók gyémánt-kiadása. Egy-egy kötet ára 40 pkr. Első kötet Kisfaludy Sándor. Kesergő szerelm, a költő arcképpel. 2-dik kötet Kisfaludy Sándor Boldog szerelm. 3-dik kötet. Kisfaludy Károly költeményei, a költő arcképpel. 4-dik kötet Kazinczy Ferenc költeményei, a költő arcképpel. 5-dik kötet,

Kisfaludy Sándor. Gyula szörelme, 6-dik kötet Csokonai válogatott versei, a költő arcképpel. Anglia haszonbérleti állapotánál ismertetése. George Wingrove Cook munkája nyomán, hazai körülményekre vonatkozó jegyzetekkel kísérve. Kiadta a „Gazdaság Lapok” szerkesztősége. Ára 2 ft.

Török J. Hazánk, közlemények a nemzeti történet és honismeret köréből, 8 füzet ára 5 ft. Regélő István bácsi, mulatva oktató család könyve a nép számára. Szerkeszti Major István. Ára 48 kr.

Jósika Julia. Közlések a külföldről. Fialat olvasók számára. Ára csinos kemény kötésben 2 ft.

Melléklet a „Kolozsvári Közlöny“ 91-dik számához.

(104)

Cs. k. legf. szabadalommal, s a porosz és bajor k. legf. jóváhagyással.

Dr. BORCHARDT

NÖVÉNY-SZAPPANJA.

1856-ki tavaszi növényekből.

A Dr. Borchardt cs. kir. legf. szabadalm. növény szappanja tiszteletre méltó orvosok és magán személyek hiteles s dicsőítő bizonyítványai szerint, a legjobbnak s leghatásosabbnak van elismerve, s minden ilyenmű jelenleg létező gyártmányokat — eddig utol nem ért — jellemző és sajátossága hatása által elvitázhatatlanul sokkal felülmúlja. — Egy kísérlet mindenkit meggyőzend s r Borchardt növény szappanja használatát mindennapi szükségéig teendő.

Dr. Suin de Boutemard

ILLATOS FOG-PASTÁJA.

1/2 pakéta
40 kr. p. p.

Dr. Suin de Boutemard-nak megtisztított s tökéletesen alkalmas anyagokból összeszerkesztett illatos fog-pastája, elismert czélszerűségénél fogva, a fogak s foghús legbiztosb tisztítása- s épentartására, sokkal kellemetesebb módon és gyorsabban tisztítván, mint a sok különféle fog-porok, mindinkább növekvő elismerésre talált a legtagasabb körökben, s mindazok által, kik azt csak egyszer is megkísérlék, minden esetre mindenkor különös előszeretettel fog ismét megvételni.

Dr. HARTUNG

NÖVÉNY-HAJKENŐCSE

és

CHINAHÉJ-OLAJA.

Egy tégely
növény-
hajkenőcs
50 kr. p. p.

A Dr. Hartung féle szabadalmazott hajnövesztőszerek megkülönböztetik magokat bebizonyult kintin tulajdonságaik s olcsó árak által; túlhaladnak minden hasonló szereket, mint Macassar-, Lapugyőker-olaj s többi hajolajok és kenőcsök, miután elvitázhatatlanul a rationalis hajnövesztőszerek körében biztosabb eredményű öszszetételnek nem lehetnek, mint ezek, úgy hogy mind a két, hatásaikban egymást kölcsönösen kiegészítő Dr. Hartung-féle hajnövesztőszerek jó lelkiismerettel ajánlathatnak. Chinahéj-olaja a hajnak fentartásra és szépítésre, és Dr. Hartung növény-hajkenőcse a hajnövet ismétli fölélesztésére s élénkítésére.

A fentebb elismert. hasznos voltak és szilárdságuk által annyira kedveltekké vált czikkek a valódi minőségérti jótállás mellett valamint az alább nevezett városok egyedüli helybeli letéteményeseinél, u. m.

Kolozsvárt kapható egyedül Wolf János ur gyógyszerárában, úgy szintén Abrudbányán Ferenczy Mihály, Beszterczén Kelp Fr. és társa és Dietrich és Fleischer, Szászvároson Spech G. gyógyszer. Déván Büchler A., Ebesfalván Schmiedt A., Szébenben Zöhrer F., Brassóban Sterner Fr. és Hoffman József, M. Váshelyt Fogarasi Demeter, Szász-Sebesben Weus sörtel Fr., Kóhalomban Milacs Ed.F., Segesvárt Kisselbacher J. B., Székely-Udvarhelyt Kauncz J. A. gyógyszer. Tordáin Velics György és Wolff Gábor uraknál.

(39)

Cs. k. kiválts.

Anatherin szájviz.

POPP G. J.

gyakorlati fogorvostól Bécsben, a várban Goldschmied-
utca 604 szám alatt.

E szájviz hasznossága mellett 1000-nél több bizonyítvány szól a legjeles tekintélyektől, valamint a naponként emelkedő fogyasztás is, mely a birodalomban szinte 200 raktárt tett szükségessé, azt bizonyítja, hogy e szernél, a száj minden betegségeiben, jobb nincs.

Minden üvegcskének hasonló alakja van, mint az itt álló kicsinyített rajzolat, és saját pecsétemmel van ellátva. Minden raktár köteles egy üveg szájvizet csak 1 f. 20 pkron árulni.

Kapható e szájviz

Kolozsvártt Wolff J. gyógyszerész, Beszterczén Dietrich ámucl, Brassóban Kinn és Klokner Fejérvártt C. M. Megay, N. Szébenben Zöhrer és Popp, Segesvártt J. B. Misselbacher, M. Váshelyt J. D. Fogarassy, Szász-Régenben Dietrich és Wachmer, Szászvároson J. F. Leonhard, Tordán Wolff Gábor uraknál.

B i z o n y í t v á n y.

Felhíva érzem magam a Popp, bécsi fogorvos utól feltalált Anatherin szájvizet mindenkinek ajánlani, a ki foghús-vérzesben szenved vagy rossz fogai vannak, minthogy magam is használtam s valóban a legjobb hatását tapasztaltam. — Znaim, jun 1854.

Walter János s. k. polgár Znaimban.

(560)

(2—24)

Mell-növény
szeletkéek.Koller F. J. gyógyszerész által
Pozsonyban.Kolozsvártt kapható Wolff J. gyógyszer-
árában.

Egy skatulya ára 20 kr. p. p.

STEIN JÁNOS-nál kapható:
ERDÉLYI

Protestáns egyházi-tár.

Szerkesztik: Szász Károly és Demeter Sámuel. I. kötet II-dik füzet, ára füze 1 fr. pp. a II-dik füzetből álló kötetnek ára 2 ft p. p.

KIS TROMBITA

vagy magyar dalok, kis gyermekek számára. A „Kis hegedű“ párja. Irta Horkai bácsi. Ára füze 16 kr. pp.

(527)

(6—6)

Alóltartak tisztelettel jelentik a t. cz. közönségnek, miszerint ösztönözöttelve azon magas pártolás által, melyben rövid megtelepedés-k ideje alatt részesültek, angolhoni gyöküket megbízták Europa-híru „Hon ble Hudson s Bay Compay in London“ a világ minden részéből szerkesztetett börgyűjteményekből az idei országos vásáron különféle legrikább, s jobb bőrök beszerzésére; mely megbízásnak miután ügynökük teljes megelégedésre elegendő telt, figyelemzetni bátrak a t. cz. közönséget gazdagon kiállított raktárak megsemlélésére, mely jószág, választékoság, s lehető mérsékelt áránál fogva, a külföldiekkel méltán vetekedik, s a mellett, hogy mindennemű szőcs-készletek, s prémek nagy választásban találhatók, megrendeléseket is készséggel fogadva, jól, pontosan, és olcsón késznek.

Magokat a nagyérdemű t. cz. közönség pártfogásába ajánlják.

Raktárak Kolozsvártt, piacszor b. Szentkereszti háznál 7-dik sz. alatt.

Prohátzki és társa

(547)

(8—9)

IRODALMI JELENTÉS!

sajtó alatt van, s mielőbb meg fog jeleni:

S A P H I R A

TÖRTÉNETI REGÉNY,

három részben,

írta

Halmágyi Sándor.

Előfizetheti: 2 pfrttal november 15-dikéig. A megrendelő levelek, a pénzzel együtt, bérmentesítve, egyenesen szerzőhöz utasítandók, a kinek állandó lakása Kolozsvártt, k.-monostor-utca, 181. szám alatti ház.

(10)

MOLL SEIDLICZI PORA.

(39—40)

Az utolsó párisi világműkiállításon a hivatal s Wiener-Zeitung szerint minden hasonló házi orvosszerek felett **egyes-egyedül** méltott **jutalom-médallere.** s a nemzetközi bíróság ezen souverain ítélete által megczafolhatlan bizonyítvány van adva arról, hogy ezen készülmény minden kül- és belföldi ily-szerű készülményeket jószágával és becsességével felülmul.

Egyedüli központi szállító raktár: Bécsben a Gólya czimerű gyógyszer-tár, Tuchlauben, a Wandl-hotell-l szemben.

Egy bepecsételt satul ára: **1 ft 12 kr p p.**, a melyhez pontos haszná-lásmódi utasítás van mellékelve, különböző nyelveken.

Főraktár Kolozsvártt: RITTER TRAUGOTT özvegye gyógyszer-tára, b. Monostor-utczában. Szászvárosban SPECH gyógyszerész-nél, Besz-terczén SZONGOTT, Déván BÜCHLERNÉL.

Ezen Seidlitz-porok, melyeket mindenütt számtalan példák- és hosszas ta-pasztalás oly hasznosaknak talált, hogy azok híre a birodalom határait túlszár-nyalta. Hogy MOLL-féle Seidlitz-porok minő gyógyszer-vel bírnak jelesen a gy-o-mor-bajokban és szorulásokban, hogy minő segélyt nyújt a májbajok-ban, szorulásokban, aranyérben, szédülésben, szívdobogásban, vértolulásban, gyomorgöresben, nyálkákórságban s különböző női betegségekben, azt megállá-pított tények bizonyítják, és számtalan ingerlékeny személyeknek nyújtott lénye-ges könnyűlést és új tetterőt ezen szerek okos használata.

Ugyan ott mindig kapható: Csuka-máj olaj (Darrsch Leberthran-öhl)

(561)

Hirdetmény.

(2—3)

A birka, illetőleg juhtenyésztés előnye a gaz-dasággal foglalkozó minden rendű birtokosok előtt annyira ismeretesek, hogy nem tartjuk szük-ségesnek arról hosszas ajánlatot írni. E jövedel-mes és hasznos iparágnak azonban az idén egy nagy akadály áll ellent, a takarmány szűke. Tud-va van, hogy a juhot igen jól lehet repce-po-gácsával kitéleltetni, és miután nekünk nagy készletünk van e teletelési surrogátumból, azt az illető gazda-uraknak oly feltétel mellett ajánl-juk, hogy a birka és juhtulajdonosoknak nem-csak illő feltételek mellett adjuk hitelbe egy egész évre, hanem oly gazdáknak, a kiket tán a ta-karmány és pénzszűke a juhszerzéstől saját ohajtásuk ellenére elrejtett, e czélra kész-pénz-kölcsönrel is szolgálunk, oly aránynyal, hogy 2000 mázsa pogácsa vásárlójának az áru hitelén kívül még 1000 pflo adunk kölcsön egy évre. A feltételeket, a melyek alatt ily kölcsön nálunk eszközölhető, szívesen tudatjuk minden-kivel, a ki öz ügyben hozzánk fordulni szíves-kedik. Nagyobb kényelmességre a pogácsát tör-ve is szolgáljuk. Kolozsvártt, novemb. 1858.

Kiss testvérek,
olajgyár tulajdonosai.

(559)

(2—24)

STÁJER FÜNEDV, mellbetegeknek.

Grác és Bécs városok legügyesebb orvosai meggyőződése s igazolásai szerint ezen mell-nedv a jelenben meglegelőleg tüntette ki jótékony hatását különösen a köhögés, nátha, hurut, torok- és mell-fájásban, úgy hogy sokaknak szükségül vált és azoknak tulajdon nyilatkoza-taik szerint csupán ezen szernek köszönhetik nyugalmasb éjeleiket s betegségek javulását.

Nagyon ajánlható ezen nedv utazóknak. Kellemes íze miatt nemcsak gyermekeknek hasznos, hanem korosabbaknak, kivált a-dőbetegeknek enyhülést szerez, s főleg re-kedtségg ellen ajánlható.

Megletkorak vehetnek szükség szerint, évés előlt után rövid idővel, naponként 4 vagy 5 evd-kalánnal; ugyan annyiszor adathatik gyerme-keknek, koruk szerint.

Purgleitner József,
gyógyszerész s készítője a
stájér-fünedvnek Grácban.

Raktárom van Kolozsvártt KOZÁK EDUÁRD
„Katonához” czimzett fűszerkereskedésében.

(516)

(10—15)

(557)

(3—12)

Reichberg Lőrincz és társai

ujjonan nyitott, nagyszerű, itt még nem létezett díszszel
ellátott

arany, ezüst és ékszer-áru

RAKTÁRA

Kolozsvártt a Bel-Monostor-utczában, a báró Zessner-féle házban.

Ezen arany, ezüst és ékszer-áru raktár, mely egyenesen Lipcseből hozott czikkekkel van ellátva, gazdag választékban tartalmaz mindennemű fényűzési czikkeket, u. m. nyak-ékek, karpereczek, nő és férfi orálanczok, fülbevalók, gyűrűk, brache-ok, inggombok sat továbbá: evő-készletek finom 13 latos ezüsből 12 és 6 személyre, theas edények, női toillettek, varró-eszközök sat.

E raktárban mindennemű arany, ezüst és ékszer-tárgyak, valamint antik-darabok, vagy készpénzen jó áron megvásároltatnak, vagy pedig cseré-ben csekély leszámítás mellett elfogadtatnak.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda nyomdájában.